

НАРОДНА УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ

**Кафедра інформаційних технологій
і математики**

**ЕКСПЕРТНІ ОЦІНКИ
ЕЛЕМЕНТІВ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ**

ПРОГРАМА І МАТЕРІАЛИ
XXIV міжвузівської науково-практичної конференції
26 листопада 2022 року

Видавництво НУА

створення всіх умов для найширшого залучення іноземних студентів на навчання в українських ЗВО та фінансування міжнародних обмінів та стажувань українських студентів за кордоном і навпаки;

мотивування громадян України (в тому числі і українських освітніх емігрантів) до повернення на Батьківщину, що особливо буде важливо для післявоєнної відбудови країни.

Тут розглянуті тільки деякі проблеми ускладнення функціонування вищої освіти в Україні в умовах воєнного стану. Потребують аналізу ще цілий ряд напрямків удосконалення та оперативного реагування для її збереження і подальшого розвитку.

Список літератури

1. Держстат України, (1998-2020). *Заклади вищої освіти*, [online] Available at: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2005/osv_rik/osv_u/vuz_u.html [Accessed 11 Oct. 2022].

2. Український держ. центр міжнар. освіти МОНУ. *Іноземні студенти в Україні*, [online] Available at: <https://studyinukraine.gov.ua/zhittya-v-ukraini/inozemni-studenti-v-ukraini> [Accessed 11 Oct. 2022].

ПРОБЛЕМИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Малько О.Д.

*Національний університет цивільного захисту України,
Харків, вул. Чернишевська, 94, тел. 707-34-31,
e-mail: opteb@nuczu.edu.ua*

Дистанційне навчання через коронавірус COVID-2019 було введено з жовтня 2020 р. Обмежувальні заходи були спрямовані на зниження ймовірності зараження учнів та здобувачів вищої освіти (далі по тексту – здобувачів) коронавірусною інфекцією. Однак застосування дистанційних освітніх технологій навчання в період пандемії показало, що дистанційне вивчення матеріалу не може замінити повноцінне. Стало зрозуміло, що даний варіант дозволяє максимально спростити роботу освітніх закладів лише в період форс-мажорних обставин. Такою форс-мажорною обставиною став збройний напад Росії на Україну і запровадження на нашій території правового режиму воєнного стану. Воєнний стан сьогодення

змушує підлаштовуватися під свої суворі реалії, і тепер професіоналізм викладача полягає не лише в якісній передачі знань. Нова важлива якість викладача полягає у швидкому переході від офлайн-викладання до онлайн. Дистанційне навчання має свою специфіку і проблеми, які слід враховувати під час його організації навчального процесу.

Відповідно до Постанови КМУ від 24 червня 2022 року №711 «Про початок навчального року під час дії правового режиму воєнного стану в Україні». освітній процес у дистанційному режимі запроваджується наказом (розпорядженням) засновника закладу освіти за погодженням із керівником адміністрації в закладах освіти на території ведення бойових дій і тимчасово окупованих територіях. Основна мета запровадження дистанційного навчання – забезпечення безпеки учасників освітнього процесу.

Загальновідомо, що основною невирішеною проблемою дистанційних освітніх технологій навчання залишилось недостатня розробленість методичних, технічних і організаційних питань їх застосування. Важливою проблемою організації дистанційного навчання, яка виявилася в умовах масового використання освітніх онлайн-серверів, стала проблема збоїв роботи освітніх платформ і сайтів з освітніми ресурсами, унаслідок їх перевантаження. Також, в умовах масового обстрілу міст і населених пунктів України часто пропадає електропостачання і зв'язок Інтернет.

Окрім того, залишилась низка проблем, які виникають у здобувачів вищої освіти в процесі дистанційного навчання. Передусім це можливість доступу до дистанційного навчання здобувачів. При цьому можна вести мову про чотири способи доступу здобувачів до дистанційного навчання:

1. Наявність комп'ютеру і інтернету.
2. Наявність інтернету, але відсутність комп'ютеру.
3. Наявність комп'ютеру, але низька якість або відсутність інтернету.
4. Відсутність інтернету і комп'ютеру.

Під час застосування тих чи інших способів доступу до дистанційного навчання виникає низка проблемних питань. Для деталізації цих питань використовувалися результати опитування батьків учнів і здобувачів вищої освіти, яке проводилось освітнім омбудсменом [1].

Поганий або відсутній Інтернет. Згідно з даними Держстату тільки 55,9% мешканців сіл мають доступ до інтернету. В цей же час Міністерство інформації заявляє, що понад 17 000 населених

пунктів не мають оптичних мереж взагалі. А це значить, що близько 65% сіл не покриті якісним широкосмуговим Інтернетом.

Складний емоційний стан і психологічні проблеми здобувачів. Це особисті проблеми здобувачів, зумовлені війною, які впливають на здобуття освіти. Порівняно значний відсоток опитаних батьків — 25,9% повідомили, що їх хлопцю (дівчині) заважали навчатися складний емоційний чи психологічний стан. Ця проблема посідає друге місце серед усіх проблем, які позначали батьки. Також 18,5% опитаних батьків повідомили, що в їх дітей немає бажання вчитися, і ця проблема на третьому місці в переліку найпоширеніших проблем.

Відсутність або нестача гаджетів для навчання. Важливим проблемним питанням в умовах переходу на дистанційне навчання стала відсутність в багатьох сім'ях можливості надати здобувачам в повноцінне користування комп'ютерну техніку. Це обумовлено тим, що в багатодітних сім'ях часто діти навчаються паралельно як в школі, так і в ЗВО, та і самі батьки, нерідко, вимушені працювати в умовах дистанційного формату.

Для здобувачів ноутбуки є важливим засобом дистанційного навчання. Для них компактність є дуже важливим питанням, оскільки про мобільне використання стаціонарних комп'ютерів говорити неможливо. Багато студентів віддають перевагу моделям, ключова перевага яких – невеликі габарити. Йдеться про нетбуки, ультрабуки та т.п. Окрім того, щоб спокійно вдаватися у нюанси положень навчальної дисципліни, здобувачеві потрібна гарнітура. Звук у гаджеті для навчання потрапляє з комп'ютера або ноутбука, тому імпеданс вибирають в діапазоні 40-150 Ом. Для навчання краще використовувати накладні навушники, у них здобувачеві комфортно тривалий час.

Планшет для навчання – альтернатива ноутбуку. Він легше, компактніше та дешевше. Заощадити по максимуму вийде, якщо купити пристрій без клавіатури та стилуса. Для студента це прийнятний варіант, тому що найскладніші завдання можна вирішувати вдома на комп'ютері. 12,1% опитаних батьків повідомили, що в сім'ї не було або не вистачало гаджетів для того, щоб їх діти могли навчатися.

4. Дистанційне навчання не організовано або організовано частково. 9,2% опитаних батьків зазначили, що дистанційне навчання було організовано частково або лише в певний період. Більша частина батьків, які вказали на цю проблему, мешкають, за умов вторгнення РФ, в Донецькій, Дніпропетровській, Харківській

і Луганській областях. 4,5 % опитаних батьків зазначили, що дистанційне навчання зовсім не було організоване. Про це повідомили батьки, які мешкали у Донецькій, Харківській, Дніпропетровській областях.

Перебування в укритті перешкоджало навчанню здобувачів. 9,1 % опитаних батьків зазначили, що перешкоджало навчанню дитини періодичне та тривале перебування в укритті. На цю проблему вказали батьки, які проживали у Донецькій, Дніпропетровській і Харківській областях.

Складність або неможливість навчання під час перебування за кордоном. Частина батьків родин, які уже повернулися з-за кордону в Україну, й частина тих, хто не повернувся, а саме – 12.61 %, повідомили, що в їх діти не навчалися під час тимчасового перебування за кордоном [2] (Рис.1).

Рис. 1. Результати опитування, батьків здобувачів, які перебували (перебувають) за кордоном

Проблеми зі здобуттям освіти на тимчасово окупованих територіях. Значні труднощі виникли у здобувачів вищої освіти, які опинились на окупованих територіях. Переважна більшість здобувачів не мають зв'язку зі закладом вищої освіти. Про це свідчать як дані про відвідування занять здобувачами з окупованих територій, так і результати опитування їх батьків. При цьому близько 10% опитаних повідомили, що контакт із закладом освіти втрачено або зазначили, що заклад освіти їм нічого не пропонує.

Клеба А. І. ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В СИСТЕМІ БЕЗПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ	40
Кобзар Н. П. ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ ОБОВ'ЯЗКОВОЇ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ «ФАРМАЦЕВТИЧНА ХІМІЯ»	42
Козиренко В. П., Козиренко С. І. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РЕЙТИНГОВИХ ОЦІНОК НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ	45
Костікова М. В. КІБЕРБЕЗПЕКА ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА	47
Купрікова Г. В., Берест Т. М. ТЕХНОЛОГІЇ ЕФЕКТИВНОГО ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ВІЙНИ	51
Лабенко Д. П. ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВПЛИВУ ВІЙНИ НА ВИЩУ ОСВІТУ В УКРАЇНІ.....	54
Малько О. Д. ПРОБЛЕМИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	58
Михайлова Л. В. ВИКОРИСТАННЯ ВІДЕОХОСТИНГІВ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	62
Олянич В. В., Руднік Д. Г., Хряпін Е. О. ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В РОБОТІ КАФЕДРИ ГУМАНІТАРНОГО ПРОФІЛЮ	64
Петрова А. Ю. ПІДГОТОВКА І ПЕРЕПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ НА ОСНОВІ МОДУЛЬНОГО ПРИНЦИПУ	67
Поморцева О. Є. ТРАНСДИСЦИПЛІНАРНИЙ ПІДХІД В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ ТА ВОЄННОГО СТАНОВИЩА	69
Радченко І. В. ВИКОРИСТАННЯ ОНЛАЙН-РЕСУРСІВ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ	72
Решетняк О. І., Юрченко О. К. НАПРЯМКИ ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ БЛОКЧЕЙН В ОСВІТІ	77